

Høringsinnspill til forskrift om nasjonal retningslinje for tverrfaglig videreutdanning i psykososialt arbeid med barn og unge

Kjære Kunnskapsdepartementet. Takk for muligheten til å gi innspill til forskriften:-) Denne videreutdanningen har et fokus på mange viktige tema. Vi ber om at innspillene fra Forandringsfabrikken leses nøye og tas på dypt alvor i departementets videre arbeid med forskriften. Vi tror at forskriften har mulighet til å bli en forskrift som virkelig tar på alvor at barns rett til medvirkning, både individuelt og kollektivt må beskrives mer konkret fremover for å bedre ivareta gjennomføring av barnekonvensjonen i praksis.

Nedenfor er

- kort info om Forandringsfabrikken
- innholdsfortegnelse som viser hvilke bestemmelser vi gir innspill til
- konkrete innspill med forklaringer. Noen mindre innspill er ikke forklart.

Innspillet er skrevet i samarbeid mellom proffer, prosjektarbeider og juridisk rådgiver i Forandringsfabrikken.

For spørsmål, kontakt prosjektarbeider Leon Bell: leon@forandringsfabrikken.no

Om Forandringsfabrikken

Forandringsfabrikken Kunnskapssenter henter systematisk inn erfaringer og råd fra barn om møtet med barnehager, skole, psykiske helsetjenester, barnevern, politi og rettssystem. Målet til Forandringsfabrikken er at barn opplever barnehage, skole, hjelpetjenester og rettssystem som er trygge og nyttige.

Barn og unge som er i de ulike systemene, inviteres med i nasjonale, kvalitative undersøkelser. De inviteres til å dele erfaringer og råd. Svar som går igjen fra mange barn på mange ulike steder, blir undersøkelsens hovedfunn. Dette kaller vi kunnskap direkte fra barn. De siste ti årene har Forandringsfabrikken møtt mer enn 14.000 barn og unge i skolen og i hjelpesystemene. Unge fra undersøkelsene presenterer kunnskapen fra barn, som proffer.

FF er en medlemsbasert og demokratisk stiftelse

Forandringsfabrikken er fra 2023 en medlemsbasert stiftelse og proffer er sikret en sterk plass. Unge medlemmer velger et representantskap bestående av 50 unge, 15-23 år, fra de ulike regionene. FFs styre velges av dette representantskapet.

Kapittel 1. Virkeområde og formål.....	3
§1. Virkeområde og formål.....	3
Ingen innspill til teksten.....	4
§ 2. Formål med utdanningen.....	4
OBS: Det ser ut til å mangle et ord der vi har markert med “???”.....	4
Forslag: Bytte ut “atferdsvansker og skadelig seksuell atferd” med “og andre smerteuttrykk”.....	4
Forslag: Legge inn “og brukerinvolvering i dette arbeidet” ift. evaluering og utvikling av egen profesjonell praksis.....	5
Forslag: Tydeliggjøre at barnet skal samarbeides med i tverrfaglig samarbeid.....	5
§ 3 Kompetanseområder.....	6
Forslag: Legg inn nytt ledd om kandidatens kunnskap.....	6
Kapittel 2. Læringsutbytte for kompetanseområde sentrale perspektiver i arbeid med barn og unge.....	6
§ 4 Sentrale perspektiver i arbeid med barn og unge – Kunnskap.....	6
Forslag: Bytte ut “påvirker” med “kan påvirke”.....	7
§ 5 Sentrale perspektiver i arbeid med barn og unge – Ferdigheter.....	7
Forslag: Bytte ut “analysere” med “forstå og være kritisk til”, og “teoretisk” med “faglig”.....	7
Forslag: Bytte ut “påvirker” med “kan påvirke”.....	7
§ 6 Sentrale perspektiver i arbeid med barn og unge - Generell kompetanse.....	8
Forslag: Legg inn “ydmykt og forståelig”.....	8
Kapittel 3 Læringsutbytte for kompetanseområde psykososialt arbeid med barn og unge.....	8
§ 7 Psykososialt arbeid med barn og unge – Kunnskap.....	8
Forslag: Legge inn nytt punkt e, om barn og unges perspektiver på hvordan sikre barns prosessuelle rettigheter.....	9
§ 8 Psykososialt arbeid med barn og unge – Ferdigheter.....	11
Forslag: Tydeliggjøre at kunnskapen må komme også fra barn og unge..	11
§ 9 Psykososialt arbeid med barn, unge og familier - Generell kompetanse.....	11
Forslag: Legge inn “møte dem med normalitet og menneskevarme”.....	11
Forslag: Bytte ut “atferdsvansker og skadelig seksuell atferd” med “og andre smerteuttrykk”.....	12
Kapittel 3 Læringsutbytte for kompetanseområde rettigheter, samarbeid og koordinering Samskaping, koordinering og samordning. 12	12
Forslag: Legge inn “Læringsutbytte for kompetanseområde...”.....	12
Forslag: Endre fra “Samskaping, koordinering og samordning” til “Rettigheter, samarbeid og koordinering”.....	12
§ 10 Rettigheter, samarbeid og koordinering Samskaping, koordinering og samordning - Kunnskap.....	12
Forslag: Endre “rettigheter” til “menneskerettigheter” og legge til “nasjonalt” før “lov- og regelverk”.....	13
Forslag: Bytte ut “påvirker” med “kan påvirke”.....	13

§ 11 Rettigheter, samarbeid og koordinering Samskaping, koordinering og samordning - Ferdigheter.....	13
Forslag: Legge til "individuell tilpassede".....	13
Forslag: Bytte ut "analysere og identifisere" med "vurdere".....	13
Forslag: Legge inn "i samarbeid med hvert enkelt barn" og "på samfunnsnivå".....	14
§12 Rettigheter, samarbeid og koordinering Samskaping, koordinering og samordning - Generell kompetanse.....	14
Forslag: Dele opp punkt a og lage nytt punkt b.....	15
Forslag: endre formulering i andre del av forslaget § 12 a / nytt punkt b..	15
Kapittel 4 Læringsutbytte for kompetanseområde kunnskapsbasert profesjonell praksis.....	15
§13 Kunnskapsbasert profesjonell praksis: Kunnskap.....	15
Forslag: inn med nytt punkt c.....	15
§14 Kunnskapsbasert profesjonell praksis: Ferdigheter.....	15
Forslag: Bytte fra "kritisk" til "bevisst" i punkt b.....	16
§15 Kunnskapsbasert profesjonell praksis: Generell Kompetanse.....	16
Ingen innspill til teksten.....	16
§ 16 Opptakskrav.....	16
Forslag: Legg inn "Alle søkere må bestå en egnethetsvurdering".....	16
§ 17 Studiets oppbygning.....	17
Ingen innspill til teksten.....	17

Forskrift om nasjonal retningslinje for tverrfaglig videreutdanning i psykososialt arbeid med barn og unge

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet xx.xx.xx. med hjemmel i universitets- og høyskoleloven § 3-2.

Kapittel 1. Virkeområde og formål

§1. Virkeområde og formål

Forskriften gjelder for universiteter og høyskoler som gir tverrfaglig videreutdanning i psykososialt arbeid med barn og unge, og som er akkreditert etter lov om universiteter og høyskoler § 1-2 og § 3-1.

Forskriften gjelder for studiet tverrfaglig videreutdanning i psykososialt arbeid med barn og unge, som har et omfang på 60 studiepoeng.

Forskriften skal sikre et nasjonalt likeverdig faglig nivå, slik at kandidatene som uteksamineres, har en felles sluttkompetanse, uavhengig av utdanningsinstitusjon.

Ingen innspill til teksten

§ 2. Formål med utdanningen

Formålet med tverrfaglig videreutdanning i psykososialt arbeid er å tilby en praksisnær og ??? videreutdanning for ansatte med relevante arbeidsoppgaver innenfor fagområdet. Utdanningen skal gi kompetanse innen tverrsektorielt og tverrfaglig arbeid for å fremme barn og unges psykiske helse og trivsel.

Utdanningen skal gi kunnskap om og kompetanse i helsefremmende og forebyggende arbeid med barn og unge. Den skal også gi ferdigheter i å identifisere og intervensere med tanke på psykososiale belastningsfaktorer i barnets liv og nærmiljø.

Utdanningen skal gi kompetanse innen samarbeid og koordinering av tjenester til barn og unge. Den skal også gi ferdigheter i å identifisere ulike psykiske helseplager, inkludert bekymringsfull rusmiddelbruk og andre smerteuttrykk atferdsvansker og skadelig seksuell atferd, og bidra til å utforme samordnede og helhetlige psykososiale tiltak for og med barn og unge, familier og deres nettverk.

Utdanningen skal ha et gjennomgående fokus på evaluering og utvikling av egen profesjonell praksis, og ivareta en tverrfaglig bredde av perspektiver på psykososialt arbeid med barn og unge.

Utdanningen skal vektlegge barns rettigheter, og gi kompetanse i hvordan man bygger laget rundt og særlig med barnet for å skape utvikling, trivsel, mestring og helse.

OBS: Det ser ut til å mangle et ord der vi har markert med "???"

Forslag: Bytte ut "atferdsvansker og skadelig seksuell atferd" med "og andre smerteuttrykk"

Forklaring:

"Atferdsvansker" og "skadelig seksuell atferd" er ganske begrenset, og utelukker en del andre uttrykk som er vanlige blant ungdom som har opplevd vanskelige og vonde ting. "Andre smerteuttrykk" er også en formulering som legger vekt på noe av det viktigste fagpersonene bør lære, sett fra barn - å klare å møte unge på kloke måter når de har opplevd vanskelige ting og uttrykker dette på ulike måter.

Selv om "atferdsvansker" og "skadelig seksuell atferd" er blitt vanlige ord å bruke for å beskrive noen handlinger, er det ord som kan høres ut eller oppleves som om det er noe som er i veien med selve barnet eller ungdommen.

I møte med hjelpetjenester, kan barn og unge oppleve at "atferden" deres får større fokus enn grunnene til at de gjør som de gjør. Da kan det bli vanskelig for fagfolk å gi hjelp for det som gjør at barnet har det vanskelig. Det kan oppleves som om voksne dømmer eller ikke forstår at det finnes noen grunner til at de gjør som de gjør, og det kan gjøre det vanskelig for barn og ungdommer å fortelle om disse grunnene. Da kan barn og unge lukke seg fra å fortelle, og fagfolk får dårligere sjanse til å hjelpe dem.

Selv om disse smerteuttrykkene kan lage skade både for barnet og andre folk rundt dem, er det viktig å forstå at smerteuttrykkene har en funksjon. Det kan være måter å beskytte seg selv på, føle på trygghet, flykte fra vonde følelser eller minner, for å få eller vise omsorg, oppleve fellesskap eller noe annet. Barn trenger å få hjelp til å finne andre måter å få dekket disse behovene.

Skal fagfolk ha best mulig sjanse til å finne ut av hva barn har opplevd som gjør at de gjør det de gjør - og skal de ha best mulig sjanse til å hjelpe barn med å få dekket behovene de har, på GODE måter for dem selv og andre - trengs et helt annet fokus enn at de har "atferdsproblemer". De viser smerteuttrykk, og fagfolk trenger å forstå hvilken smerte som ligger bak uttrykkene barn og unge kan vise.

Forslag: Tydeliggjøre at barnet skal samarbeides med i tverrfaglig samarbeid

Forklaring:

I blant annet Barneombudets og Forandringsfabrikkens undersøkelser kommer det klart frem at barn og unge i altfor liten grad blir samarbeidet med når barn mottar hjelp, inkludert når det er et laget rundt barnet som samarbeider. Barns rett til å motta informasjon om og uttale seg om situasjonen og mulige tiltak, trenger å styrkes.

Det er barnets liv. Barnet sitter på verdifull kunnskap om hva de opplever som vanskelig og hva de opplever som meningsfullt og nyttig. Dette er helt nødvendig kunnskap som fagfolk trenger å vite før de kan foreslå og sette i gang hjelp for barnet. Når fagfolk får til godt samarbeid med barn, er det større sjanse for at barn fortsetter å ha tillit til de voksne og vil fortelle viktige ting som voksne er avhengig av å vite for å fortsette å kunne hjelpe barnet best mulig.

Et lite, men viktig steg på veien for å sikre denne tilliten og å sikre barns rettigheter, kan være en enkel tydeliggjøring av at laget rundt barnet *særlig* må inkludere barnet selv.

§ 3 Kompetanseområder

Tverrfaglig videreutdanning i psykososialt arbeid med barn og unge skal gi læringsutbytte i tråd med kravene i kapittel 2 til 4 under følgende kompetanseområder:

- Kompetanseområde 1 Sentrale perspektiver i arbeid med barn og unge
- Kompetanseområde 2 Psykososialt arbeid med barn og unge
- Kompetanseområde 3 Samskaping, koordinering og samordning
- Kompetanseområde 4 Kunnskapsbasert profesjonell praksis

Utdanningen skal gi kandidaten forsknings- og praksisbasert kunnskap, samt kunnskap fra barn, unge og deres foresatte.

Forslag: Legg inn nytt ledd om kandidatens kunnskap

Forklaring:

Denne formuleringen er tatt fra Forskrift om nasjonal retningslinje for barnevernspedagogutdanning § 2. Formål med utdanningen.

En lignende formulering passer godt i denne videreutdanningen. Å ha nok kunnskap direkte fra de menneskene som kandidaten møter i hverdagen, barn og unge, burde være sentralt i en videreutdanning som så tydelig er rettet mot å jobbe med barn og unge.

Kapittel 2. Læringsutbytte for kompetanseområde sentrale perspektiver i arbeid med barn og unge

§ 4 Sentrale perspektiver i arbeid med barn og unge – Kunnskap

Kandidaten

- Har avansert kunnskap om sentrale perspektiver på barn og unges utvikling, psykiske helse, livskvalitet og mestring.
- Har avansert kunnskap om sentrale perspektiver på sosiale relasjoners betydning i psykososialt arbeid og i møte med barn og unge
- Har inngående kunnskap om hvordan kultur, språk, etnisitet, religion og livssyn, funksjonsnedsettelse, kjønn og kjønnsidentitet, seksuell orientering, sosioøkonomisk status og andre sosiale forhold **kan påvirke påvirker** barns livssituasjon og psykososialt arbeid

Forslag: Bytte ut "påvirker" med "kan påvirke"

Forklaring:

'Påvirker' er veldig bastant. Kandidatene bør læres opp til å snakke med og gjøre konkrete vurderinger sammen med hvert enkelt barn om hvilke forhold som er relevante i situasjonen for det konkrete barnet. Etter barnekonvensjonen er vi forpliktet til å gjøre konkrete og individuelle vurderinger for hvert barn, av hva

som er til deres beste. Gjennom FFs kunnskapsinnhenting har vi erfart at dette ikke sikres godt nok i dag.

FF forstår at forskning viser sammenhenger for hvordan de ulike nevnte forholdene kan påvirke mennesker. Selv om dette innspillet er en liten språklig detalj, tenker vi at språket bør legges til rette for at studenter lærer å gjøre konkrete og individuelle vurderinger med hvert barn.

§ 5 Sentrale perspektiver i arbeid med barn og unge – Ferdigheter

Kandidaten

- a. Kan **analysere forstå og være kritisk til** eksisterende teorier, metoder og fortolkninger innenfor psykososialt arbeid og arbeide selvstendig med praktisk og **teoretisk faglig** problemløsning
- b. Kan **forstå analysere** hvordan samfunnsforhold og strukturelle faktorer **kan påvirke påvirker** barn og unges psykososiale livssituasjon, og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnementer

Forslag: Bytte ut "analysere" med "forstå og være kritisk til", og "teoretisk" med "faglig"

Forklaring:

Arbeidet i hverdagen er faglig og praktisk, ikke teoretisk. Vi tenker det kan være klokt at forskriften reflekterer dette.

Forslag: Bytte ut "påvirker" med "kan påvirke"

Forklaring:

Se forklaring til innspill under § 4. Samme innspill står der, og samme forklaring gjelder her.

§ 6 Sentrale perspektiver i arbeid med barn og unge - Generell kompetanse

Kandidaten

- a. Kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter innen ulike perspektiver på barn og unges utvikling, psykisk helse, livskvalitet og mestring for å gjennomføre **avanserte viktige** arbeidsoppgaver og prosjekter på individ-, gruppe- og systemnivå
- b. Kan kommunisere **ydmykt og forståelig** om sentrale perspektiver innen psykososialt arbeid med barn og unge, deres familie og nettverk, tjenester og samarbeidspartnere, og allmenheten

Forslag: Legg inn "ydmykt og forståelig"

Forklaring:

Mange barn har i FFs undersøkelser på ulike tema fortalt at voksne kan bruke vanskelige ord eller gi informasjon på ulike måter som oppleves som om de ikke tar på alvor at barnet har mye kunnskap om sitt eget liv. Det kan gjøre at barn mister tillit. Dette kan få store konsekvenser, for barn kan da slutte å fortelle viktige ting som de voksne trenger å vite for å møte barnet på klokest mulige måter og gi best mulig hjelp.

Kapittel 3 Læringsutbytte for kompetanseområde psykososialt arbeid med barn og unge

§ 7 Psykososialt arbeid med barn og unge – Kunnskap

Kandidaten

- a. Har inngående kunnskap om hva som fremmer og hva som hemmer mestring, utvikling og trivsel hos barn og unge
- b. Har avansert kunnskap om sammenhengen mellom psykiske helseplager, herunder bekymringsfull rusmiddelbruk, **og andre smerteuttrykk atferdsvansker og skadelig seksuell atferd**, og faktorer som hemmer og fremmer mestring, utvikling og trivsel hos barn og unge.
- c. Har inngående kunnskap om helsefremmende og forebyggende arbeid med barn, unge, familier og øvrig nettverk
- d. Har avansert kunnskap om barn og unges medvirkning og øvrige rettigheter
- e. Har inngående kunnskap om barn og unges perspektiver på hvordan sikre barns rett til å få informasjon, uttale seg fritt, privatliv og at vurderinger til barnets beste gjøres konkret og individuelt, der barnets mening er et sentralt moment**
- e. Har inngående kunnskap om særlige forhold knyttet til psykososialt arbeid med barn og unge fra urfolkspopulasjoner
- f. Har inngående kunnskap om særlige forhold knyttet til psykososialt arbeid med barn og unge med innvandrerbakgrunn

Forslag: Bytte ut "atferdsvansker og skadelig seksuell atferd" med "og andre smerteuttrykk"

Forklaring:

Se forklaring til innspill under § 2. Samme innspill står der, og samme forklaring gjelder her.

Forslag: Legge inn nytt punkt e, om barn og unges perspektiver på hvordan sikre barns prosessuelle rettigheter

Forklaring:

Alle barn, uavhengig av partsrettigheter eller alder, har noen grunnleggende prosessrettigheter for hvordan de skal bli møtt av voksne. Disse rettighetene gjelder for alle handling og avgjørelse som berører barn. Dette utløser en plikt

for en hver voksen til å sikre de grunnleggende rettighetene. Disse prosessrettighetene gir ikke barn krav på en type tjeneste eller en bestemt handling eller avgjørelse, men de er avgjørende for hvordan man skal gå frem før man skal ta avgjørelser eller handlinger som berører barn. Dette gjelder ikke bare rettslige prosesser, men alle prosesser eller fremgangsmåter som berører barn, for eksempel i kontakt med barnevernet. Dette gjelder for eksempel ved tiltak for å hjelpe barnet og barnets familie, sending av bekymringsmeldinger, og når det skal skapes et godt samarbeid med barn, foreldre og øvrig nettverk.

Prosessrettighetene er:

- barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved handlinger som berører barn (BK artikkel 3, Grunnloven § 104, ny barnevernlov §1-3),
- barnet har rett til uttale seg fritt om forhold som berører barnet (BK artikkel 12, Grunnloven § 104, ny barnevernlov § 1-4 ny barnevernlov),
- barnet har rett på informasjon i forbindelse med at det har rett til å uttale seg (BK artikkel 12, ny barnevernlov § 1-4)
- barnet har rett på privatliv (BK artikkel 16, Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) artikkel 8, Grunnloven § 102, ny barnevernlov §1-4).

Det står at kandidaten skal ha kunnskap om barn og unges medvirkning og øvrige rettigheter. Det er bra, men det står ikke tydelig at kandidaten må ha kunnskap om barns prosessuelle rettigheter etter FNs barnekonvensjon. Dette er rettigheter som ble vedtatt av Stortinget i 2020 og 2021, at skal inn i opplæringsloven, barnehageloven, helselovene, barneloven og barnevernsloven. Per nå er prosessrettighetene skrevet eksplisitt inn i barnevernsloven. Forskriften for denne videreutdanningen bør være minst like konkret på å nevne disse rettighetene, for å bedre sikre at kandidatene lærer hvordan disse rettighetene kan ivaretas i praksis.

Barnekonvensjonens artikkel 4 sier at *"Partene skal treffe alle egnede lovgivningsmessige, administrative og andre tiltak for å gjennomføre de rettigheter som anerkjennes i denne konvensjon. Når det gjelder økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter, skal partene treffe slike tiltak i størst mulig utstrekning innenfor de ressurser de har til rådighet, om nødvendig innenfor rammen av internasjonalt samarbeid."*

I artikkel 42 spesifiseres opplæring i barns rettigheter slik: *"Partene forplikter seg, gjennom egnede og aktive tiltak, til å gjøre konvensjonens prinsipper og bestemmelser alminnelig kjent både for voksne og barn."*

I Generell Kommentar (GK) nr. 5 har barnekomiteen skrevet for å gjøre rede for partenes forpliktelser når det gjelder utvikling av det den har kalt "generelle gjennomføringstiltak". I GK nr. 5, avsnitt 53 har de skrevet:

“Komiteen understreker partenes plikt til å drive opplæring og kompetanseutvikling for alle som er involvert i gjennomføringsprosessen – offentlige tjenestemenn, parlamentarikere og ansatte i rettsvesenet – og for alle som arbeider med og for barn. Disse innbefatter for eksempel lokale og religiøse ledere, lærere, sosialarbeidere og andre yrkesgrupper, herunder personell som arbeider med barn i institusjoner og interneringsanstalter, politiet og de væpnede styrker, herunder fredsbevarende styrker, folk som arbeider i media, og mange andre. Opplæringen må være systematisk, og den må utgjøre en kontinuerlig prosess – grunnopplæring og oppdatering. Formålet med opplæringen er å framheve barnets status som innehaver av menneskerettigheter, øke kunnskapen om og forståelsen for konvensjonen og oppfordre til aktiv respekt for alle konvensjonens bestemmelser. Komiteen forventer å se at konvensjonen reflekteres i pensum for yrkesutdanninger, i atferdskodekser og i læreplaner på alle nivåer. Innsikt i og kunnskap om menneskerettigheter må naturligvis også spres blant barna selv, gjennom skolens læreplaner og på andre måter (se også punkt 69 nedenfor og komiteens generelle kommentar nr. 1 (2001) om utdanningens formål).”

De skriver også at:

“Det bør gjennomføres periodiske evalueringer av effektiviteten i opplæringen, som bør ta for seg ikke bare kunnskapen om konvensjonen og dens bestemmelser, men også i hvilken grad opplæringen har bidratt til å utvikle holdninger og en praksis som aktivt bidrar til at barn kan nyte godt av sine rettigheter.” (GK nr. 5, avsnitt 55)

Hittil har mye forskning og andre rapporter fra sivilt samfunn vist at det er store mangler for å si at vi i Norge reelt sikrer rettighetene barn har.

Barnekonvensjonen har gjeldt som norsk lov i altfor mange år til å ikke prøve nye måter å sikre gjennomføring av konvensjonen. Vi ber derfor om at barns prosessuelle rettigheter, som ganske enkelt konkretiserer innholdet i “barns medvirkning”, nevnes eksplisitt i forskriften – enten slik vi har foreslått eller enda tydeligere – som et tiltak for bedre gjennomføring.

Her har barn og unge verdifull kunnskap om hvordan voksne enda bedre kan sikre barns rett til å få informasjon, uttale seg fritt, privatliv og at vurderinger til barnets beste gjøres konkret og individuelt. Dette er verdifull kunnskap for fagfolk som skal møte barn i mange ulike livssituasjoner.

§ 8 Psykososialt arbeid med barn og unge – Ferdigheter

Kandidaten

a. Kan anvende kunnskap om relasjon og kommunikasjon for å skape virksomme tiltak

- b. Kan bruke relevante metoder og tilnærminger for å fremme barn og unges mulighet til å mestre belastende livshendelser og andre psykososiale belastninger
- c. Kan anvende kunnskap om **og fra** utsatte barn og unge, **om** utenforskap og marginalisering til å jobbe på en inkluderende, tillitsskapende og anerkjennende måte
- d. Kan analysere og bruke helsefremmende og forebyggende metoder for å fremme helse, utvikling og trivsel

Forslag: Tydeliggjøre at kunnskapen må komme også fra barn og unge

Forklaring:

Se forklaring under innspill til § 3. Vi mener det bør tydeliggjøres her, at kunnskapen også må komme fra barn og unge, slik at kandidaten mottar kunnskap der barn og unge har uttalt seg om temaene som nevnes i punkt c.

§ 9 Psykososialt arbeid med barn, unge og familier - Generell kompetanse

Kandidaten

- a. Kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter for å fremme barn og unges livskvalitet og psykiske helse, gjennom å **møte dem med normalitet og menneskevarme**, skape trivsel, mestring, mening og sosial inkludering
- b. Kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter om barn og unges livsvilkår for å identifisere og iverksette tiltak for å redusere psykososiale belastninger og risikofaktorer i barn og unges oppvekstmiljø, herunder, omsorgssvikt, rusmiddelproblem, vold og overgrep, **andre smerteuttrykk atferdsvansker, skadelig seksuell atferd** og barn som pårørende
- c. Kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter til å samskape hjelpsomme tiltak

Forslag: Legge inn "møte dem med normalitet og menneskevarme"

Forklaring:

Barn og unge i Forandringsfabrikkens undersøkelser i skole og hjelpetjenester har pekt på dette som helt avgjørende måter å møte barn på for å skape tillit og kunne hjelpe barn best mulig. Barnevernsinstitusjonsutvalget har også pekt på disse ordene som avgjørende for barn og unge. Dette bør derfor tydeliggjøres som kjernekompetanse i psykososialt arbeid med barn og unge.

Forslag: Bytte ut "atferdsvansker og skadelig seksuell atferd" med "og andre smerteuttrykk"

Forklaring:

Se forklaring til innspill under § 2. Samme innspill står der, og samme forklaring gjelder her.

Kapittel 3 Læringsutbytte for kompetanseområde rettigheter, samarbeid og koordinering Samskaping, koordinering og samordning

Forslag: Legge inn "Læringsutbytte for kompetanseområde..."

Forklaring:

Dette er eneste kompetanseområde uten samme form på tittelen til kapittelet. OBS: Både dette og forrige kapittel heter kapittel 3.

Forslag: Endre fra "Samskaping, koordinering og samordning" til "Rettigheter, samarbeid og koordinering"

Forklaring:

Kapittelet handler i stor grad om barns rettigheter, herunder medvirkning. Vi tenker derfor at 'rettigheter' er mer passende enn 'samskaping'. 'Samarbeid og koordinering' er tydeligere forskjellige ord enn 'koordinering og samordning'. Samarbeid dekker også for mye av meningsinnholdet i 'samskaping', som vi foreslår ut. I mange år har barn og unge i FFs undersøkelser forklart at det må hete "samarbeid". Mange barn har forklart at dette er et ord de selv kan forstå, og at det bedre forklarer at barn og voksne skal være likeverdige. Et av kompetansemålene for kandidatene er at de skal kunne kommunisere, blant annet til barn og unge, om hvordan tjenestene til barn og unge er organisert, jf. § 12 a. Da kan det være en fordel at kandidatene allerede på studiet blir vant til å bruke ord som brukes av den generelle befolkningen.

§ 10 Rettigheter, samarbeid og koordinering Samskaping, koordinering og samordning - Kunnskap

Kandidaten

- Har avansert kunnskap om menneskerettigheter, nasjonalt lov- og regelverk og sentrale føringer som har betydning for tjenestetilbud til barn og unge på system- og tjenestenivå
- Har avansert kunnskap om organisering av tjenestetilbudet på ulike nivå
- Har inngående kunnskap om mandat og institusjonelle logikker i de ulike tjenestetilbudene for barn og unge
- Kan analysere hvordan kompetanse og faglige perspektiver kan påvirke påvirker arbeid i tjenestetilbudene til barn og unge, samt koordinering og samarbeid mellom tjenestene

Forslag: Endre "rettigheter" til "menneskerettigheter" og legge til "nasjonalt" før "lov- og regelverk"

Forklaring:

Barn og unges rettigheter inngår i lov- og regelverk. Å konkretisere at kandidaten skal ha kunnskap om "menneskerettigheter" og om nasjonalt lov- og regelverk, kan tydeliggjøre at dette innebærer de rettigheter som følger av blant

annet barnekonvensjonen – og slik bidra til bedre gjennomføring av konvensjonen.

Forslag: Bytte ut "påvirker" med "kan påvirke"

Forklaring:

Se forklaring til innspill under § 4. Samme innspill står der, og samme forklaring gjelder her.

§ 11 Rettigheter, samarbeid og koordinering Samskaping, koordinering og samordning - Ferdigheter

Kandidaten

- a. Kan iverksette og gjennomføre **individuell tilpassede**, helhetlige, koordinerte, kunnskapsbaserte og bærekraftige tiltak med og for barn, unge og familier, og sikre at disse ivaretar barns rettigheter
- b. Kan **vurdere** ~~analysere og identifisere~~ barns beste i relevante tiltak, herunder gjennomføre barns beste-vurderinger **i samarbeid med hvert enkelt barn** og barnerettighetsvurderinger **på systemnivå**.
- c. Kan analysere og bruke innovative arbeids- og samhandlingsformer som er forankret i helsefremmende tenkning

Forslag: Legge til "individuell tilpassede"

Forklaring:

Kandidatene bør læres opp til å snakke med og gjøre konkrete vurderinger sammen med hvert enkelt barn om hvilke forhold som er relevante i situasjonen for det konkrete barnet. Etter barnekonvensjonen er vi forpliktet til å gjøre konkrete og individuelle vurderinger for hvert barn, av hva som er til deres beste. Gjennom FFs kunnskapsinnhenting har vi erfart at dette ikke sikres godt nok i dag. Forskriften bør utformes for å bidra til å sikre dette i større grad enn i dag.

Forslag: Bytte ut "analysere og identifisere" med "vurdere"

Forklaring:

I barnekonvensjonens forklaringer til hvordan komme fram til hva som er barnets beste, forklares det at fagfolk må gjøre vurderinger

Forslag: Legge inn "i samarbeid med hvert enkelt barn" og "på samfunnsnivå"

Forklaring:

I blant annet Barneombudets og Forandringsfabrikkens undersøkelser kommer det klart frem at barn og unge i altfor liten grad blir samarbeidet med når barn mottar hjelp. Barns rett til å motta informasjon om og uttale seg om situasjonen og mulige tiltak, trenger å styrkes. At det er en forpliktelse å samarbeide med barnet når det skal gjøres vurderinger av hva som er til barnets beste, tenker vi

er et enkelt men veldig klokt tiltak for å bedre sikre dette enn hva som gjøres i dag.

Dette er ikke kun viktig for å sikre barns rettigheter. Sett fra barn som har delt erfaringer og råd i Forandringsfabrikkens undersøkelser, er evnen til samarbeid mellom barn og voksne det beste verktøyet fagfolk kan ha for å få nok informasjon til å treffe kloke beslutninger som oftere oppleves som nyttige for barnet.

Det er barnets liv. Barnet sitter på verdifull kunnskap om hva de opplever som vanskelig og hva de opplever som meningsfullt og nyttig. Dette er helt nødvendig kunnskap som fagfolk trenger å vite før de kan foreslå og sette i gang hjelp for barnet. Når fagfolk får til godt samarbeid med barn, er det større sjanse for at barn fortsetter å ha tillit til de voksne og vil fortelle viktige ting som voksne er avhengig av å vite for å fortsette å kunne hjelpe barnet best mulig.

Å bruke begrepet "systemnivå" er nyttig da det også benyttes i veiledere og andre kilder som konkretiserer hvordan dette kan gjennomføres i praksis.

§12 Rettigheter, samarbeid og koordinering Samskaping, koordinering og samordning - Generell kompetanse

Kandidaten

a. Kan kommunisere til barn og unge, deres familie og nettverk, tjenester og samarbeidspartnere, og allmennheten om hvordan tjenestene til barn og unge er organisert ~~og~~

~~b. Kan drøfte om organiseringen av tjenestene sikrer barn og unges ivaretar barns rett til å bli hørt og medvirkning og barnets beste~~

b. Kan bruke sin kompetanse og eget fags bidrag i koordinering og samskaping av tjenester til barn, unge og deres familier

c. Kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter om barn og unge til å analysere hva som fremmer eller hemmer muligheten for medvirkning og samskaping i praksis

Forslag: Dele opp punkt a og lage nytt punkt b

Forklaring:

Punkt a består av to ulike kompetanser. Foreslår derfor å separere.

Forslag: endre formulering i andre del av forslaget § 12 a / nytt punkt b

Forklaring:

Dette er et tiltak for å konkretisere og tydeliggjøre innholdet, for å gjøre forskriftsteksten mer tilgjengelig for flere folk og slik bidra til etterlevelse i praksis.

Kapittel 4 Læringsutbytte for kompetanseområde kunnskapsbasert profesjonell praksis

§13 Kunnskapsbasert profesjonell praksis: Kunnskap

Kandidaten

- a. Har avansert kunnskap om vitenskapsteori, kunnskapsbasert praksis, skjønnsutøvelse og etikk
- b. Har inngående kunnskap om metoder og perspektiver på tjenesteutvikling og innovasjon
- c. Har inngående kunnskap om hvordan innhente og anvende tilbakemeldinger fra barn og unge i tjenesteutvikling og innovasjon
- c. Kan analysere faglige problemstillinger med utgangspunkt i fagområdets historie, fagets egenart og barn og unges posisjon i samfunnet

Forslag: inn med nytt punkt c

Forklaring:

Barn og unge sitter på verdifull kunnskap om hva som avgjør om møtene de har med hjelpetjenester og hjelpen de mottar oppleves som trygt og nyttig. Å høre barns erfaringer og innspill til hvordan tjenesten kan bli bedre for flere barn, er også en plikt. At kandidaten skal lære det vi foreslår i nytt punkt c, kan innfortolkes i punkt b. Vi tenker likevel at det er klokt å tydeliggjøre forpliktelsen til å høre barn på systemnivå for å sikre at kandidaten får kunnskap om det og dermed gjennomfører det i praksis.

§14 Kunnskapsbasert profesjonell praksis: Ferdigheter

Kandidaten

- a. Kan analysere og forholde seg kritisk til egen profesjonelle rolle i møte med institusjonelle og politiske rammer for tjenesteutøvelse.
- b. Kan analysere, forholde seg **bevisst kritisk** til og utvikle egne evner til å ivareta barns rettigheter gjennom praksis
- c. Kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt under veiledning, i tråd med gjeldende forskningsetiske normer
- d. Kan gjennomføre veiledning til barn og unge, deres familier, tjenesteutøver og samarbeidspartnere, samt kolleger i lærings-, mestrings- og endringsprosesser
- e. Kan analysere, kritisk evaluere og utvikle egen relasjons- og kommunikasjonskompetanse
- f. Kan analysere og forholde seg kritisk til egne verdier, tolkninger, yrkesrolle og makt i møte med barn og unge, familier, tjenester og samarbeidspartnere

Forslag: Bytte fra "kritisk" til "bevisst" i punkt b

Forklaring:

Dette er en liten forskjell, men vi tenker at ordet bevisst kan være et klokere ord enn kritisk, da det vektlegger å ha et bevisst forhold til barns rettigheter og hvordan de er i stand til å ivareta barns rettigheter. Slik setningen er oppbygd,

kan bruk av ordet "kritisk" i verste fall feiltolkes som at kandidaten skal forholde seg kritisk, fremfor bevisst, overfor barns rettigheter.

§15 Kunnskapsbasert profesjonell praksis: Generell Kompetanse

Kandidaten

- a. Kan kommunisere om eget ansvarsområde, faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner både med fagpersonen og til allmenheten
- b. Kan anvende sine kunnskaper, ferdigheter og eget fags særegne bidrag på nye områder innenfor psykososialt arbeid med barn og unge
- c. Kan bidra til nytenking og i innovasjonsprosesser innenfor psykososialt arbeid med barn og unge

Ingen innspill til teksten

§ 16 Opptakskrav

Opptakskrav for Tverrfaglig videreutdanning i psykososialt arbeid med barn og unge er fullført minimum 3- årig bachelorgrad eller tilsvarende innen i helse- og sosialfag, medisin, pedagogikk, politiarbeid eller psykologi. Søkere med annen høgskole- eller universitetsutdanning på tilsvarende nivå kan etter særskilt vurdering bli tatt opp. **Alle søkere må bestå en egnethetsvurdering.**

I tillegg må søkeren dokumentere minst 50 prosent jobb relatert til barn og unge på søknadstidspunktet.

Forslag: Legg inn "Alle søkere må bestå en egnethetsvurdering"

Forklaring:

Det er noen grunnleggende egenskaper som mennesker som skal jobbe med barn og unge må ha. Vi mener videreutdanning i psykososialt arbeid må bestemme noen krav til egenskaper mennesker som tar denne utdanningen må ha. Bygd på kunnskap fra barn bør noen av kravene være: kunne vise ydmykhet og å kunne samarbeide med barn. Dette kan måles f.eks intervju, tester og oppgaver.

§ 17 Studiets oppbygning

Utdanningen skal ha en oppbygning som bidrar til å skape en gjensidig sammenheng mellom de fire kompetanseområdene, jf. § 3. Utdanningen skal være helhetlig, der det faglige innholdet, de pedagogiske virkemidlene og praksisstudier kobles sammen slik at læringsutbyttene oppnås. For å fremme avansert analytisk, kritisk og praktisk kompetanse, skal det anvendes studentaktive læringsformer.

Utdanningen skal være praksisnær og tverrfaglig.

Ingen innspill til teksten